

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs IV. De personis præsentandis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

dens seu cadens super eum juramentum, ut irrevocabilis fiat, juxta gl. & text. c. licet mulieres, de jure jurando, in 6. impeditque dictum juramentum, ut Barb. & Castrop. ne habens instituire auctoritate sua actum factum contra dictum juramentum approbare possit, ne sit perjuri cooperatus; & si celeretur factum desuper juramentum, actus tanquam dolosus & subreptivus reddatur invalidus; ad quod tamen postremum ait Castrop. ex nullo constare, quod propter relationem juramenti talis presentatio reddatur subreptitia; cum hæc non videatur qualitas necessarii exprimenda; uti nec quoddam ob antecedens juramentum reddatur invalida secunda presentatio; dum hæc, eo non obstante, ab Ordinario admissa est, Unde etiam ait Covar, Lopez, Martienz. &c. admittere non obstante juramento, validam esse secundam presentationem, si expressè vel tacitè eam approbaverit Ordinarius.

3. Porro illud hic observandum ex Card. de Luc. de jurep. d. 43. num. 10. quod, quoniam id, quod dictum est, juramentum reddere invalidam secundam presentationem, dispositum est in gratiam ejus, cujus favore adjectum est juramentum, ipso non curante vel relaxante, non videri, quid prohibeat, quod minus talis secunda presentatio sit valida, citatque pro hoc Rotam.

Questio 150. Num etiam simplex promissio de non variando invalidet pari modo secundam presentationem?

Respondent affirmativè Castrop. cit. num. 7. citatque Lap. allegat. 78. nu. 4. Gurtier. cit. n. 13. & Gregor. Lap. eò quod facta promissione cedat quis juri, quod habebat ad variandum.

Questio 151. Num si quis retento patronatu cesserit juri presentandi, possit dicto modo variare?

Respondeo affirmativè: Castrop. num. 10. eò quod dupliciter fieri possit hæc cessio retento patronatu. Primò: si quis potestatem presentandi alteri sine limitatione committat. Secundò: si tantum pro illo beneficio vacante quomodocunque quis cedat; utraque autem hæc cessio juris presentandi, retento patronatu, aliter fieri non potest, quam constituendo procuratorem; sed hunc revocare quis possit validè, etsi juraverit, se non revocaturum.

PARAGRAPHVS IV.

De personis presentandis.

Quæres 152. in genere: An, & qualiter patronus presentare debeat habilem?

Respondeo primò: tenetur presentare idoneum, hoc est habentem omnia requisita, tam quæ ex natura beneficii, quam quæ ex lege foundationis desiderantur. Lessl. l. 2. c. 34. n. 29. Card. Luc. de jurep. d. 64. num. 28. cum communi. Peccare etiam patronum mortaliter, qui indignum presentat, eò quod muneri suo non satisfaciatur, & Ecclesiæ creetur magnum incommodum; adeoque etiam teneri patronum inquirere in vitam & mores Clerici, antequam eum presentet, tradit Pirh. h. t. n. 45. ex Azor. quem citat p. 2. l. 6. c. 21. q. 4.

2. Respondeo secundò: requiritur, ut presentandus dignus & idoneus sit tempore presentationis. Pirh. loc. cit. citans Barb. in c. significavit. h. t. n. 8. Non tamen prohibitum est presentare inhabilem sub conditione habilitatis seu capacitatis, modò hæc intra juris terminum superveniat, ac verificetur; cum censeatur presentationem facere de hoc tempore, quo conditio purificatur, Card. Luc. in sum. juris. num. 109. (ubi tamen id limitat hoc modo: nisi agatur de præjudicio illius habilis, cui secutà vacatione jus quæsitum esset, quod per supervenientem alterius habilitatem tolli non debeat) & de jurep. d. 45. num. 7. atque ita presentari poterit inhabilis sub conditione impetrandi dispensationem super aliquo requisito à jure vel lege fundatoris, Corrad. l. 4. c. 6. num. 28. vide dicta supra de presentatione conditionata. Veruntamen melius faciet patronus differendo presentationem ad ultimum usque diem, vel horam termini à lege præfinitæ presentandum; atque ita expectando capacitatem personæ sibi placitæ, quæ ob superventam capacitatem possit validè presentari; cum non inveniatur in jure cautum, ut illi secutà vacatione teneatur presentare, vel nominare eum, qui tunc capax & habilis reperitur; nam licet in beneficiis Ecclesiasticis non detur illa suspensio, quæ datur in fideicommissis (de quo vide Card. Luc. tit. de fideicommissis d. 7. & 8.) id tamen intelligitur ultra terminum à jure præfinitum, ac pro magis diuturna vacatione, non autem ipso termino durante. Card. de Luc. de jurep. d. 45. num. 8. Licet autem hoc modo differre possit presentationem, & expectare capacitatem, ad hoc tamen non tenetur, nec cogi potest. Card. Luc. ibidem: Ex quibus sequi videtur, quod, dum patronus vi foundationis tenetur presentare alicum de certa familia, is autem non nisi ad finem termini dati ad presentandum sit capax, non teneatur patronus expectare, sed possit precipitare presentationem, & primo etiam mense à vacatione beneficii presentare alium capacem; etsi is non sit de familia. Porro in genere illos omnes incapaces esse ad hoc, ut presentari possint, qui incapaces sunt institui; & sic presentari non posse illegitimos, neophytos, servos, excommunicatos, irregulares, ait Castrop. loc. cit. p. 7. num. 1. circa quod revidenda, quæ dicta sunt de incapacibus eligi, aut aliter promoveri ad beneficia Ecclesiastica, quorum plura & hic locum habent.

Questio 153. An, & quando, seu qualiter privetur patronus jure presentandi ob presentatum inhabilem?

Respondeo: quotiescunque patronus scienter presentavit indignum, vel incapacem ad modum electionis factæ de indigno vel incapace non solum actus presentationis est, & remanet infectus, seu malus, sed etiam pro ea vice privatus est potestate presentandi; devolviturque collatio ad Superiorem. Card. Luc. in sum. juris. num. 109. cujus tamen contrarium de patrono laico tenet Pirh. supra citatus: ubi quando variare possit patronus. De cetero, præscindendo à dicta positiva scientia indignitatis, tenet Lessl. l. 2. de just. c. 34. num. 18. neque patronum laicum, neque Ecclesiasticum, dum presentaverunt indignum, pro ea vice privati potestate presentandi: Rationem dat, quod, licet in Aurbent. de sanctiss. Episc. dicatur: patrono presentante indignum, debere Episcopum procurare,

ut dignus instituat, id tamen optimè intelligi possit de procuratore per sollicitudinè & mandatum; sollicitando nimirum & mandando patrono, ut dignum præsentet, uti hunc textum explicat Jo. Andr. Item quòd constituitur in c. in cunctis. de elect. loquatur de Electoribus, & quidem Episcopi, adeoque, cum sit pœnalis, extendenda non sit ad patronos. Ac denique quòd patronus tam laicus, quàm Ecclesiasticus præsentatum examinandum & approbandum remittit Ordinario juxta Trid. sess. 7. c. 13. adeoque in culpa non sit, quòd nominari indignum, & consequenter privandus non sit potestate præsentandi alium; si præsentatus repudietur, quia præsumi non debet culpa in tali præsentatione; esto enim quilibet præsentans videatur teneri aptitudinem præsentandi cognoscere, id tamen limitandum hoc modo; nisi alteri à patrono cognitio aptitudinis præsentati remissa sit, ut in præsentati à Trid. ea remittitur Ordinario. Hanc rationem approbat Castrop. cit. d. 2. p. 7. num. 8. & fatetur eam efficacem esse ad probandum, quòd quoties per patronum laicum non steterit, quò minus intra quadrimestre aptitudo præsentati ab Ordinario explorata sit, posse illo repulso præsentare alium, Quin & addit, idem dicendum de patrono ecclesiastico ob dictam rationem, nimirum, quòd si intra semestre præsentatus ab habente instituere fuerit repulsus, possit præsentare alium, & minimè privandus sit pro ista vice potestate præsentandi; eò quòd non sibi, sed instituenti sit commissa exploratio aptitudinis præsentati. Addendumque insuper dicit, quòd, cum in beneficiis curatis non possit patronus ecclesiasticus nominare, nisi ex approbatis ab Ordinario, non possit habere culpam in nominando indigno; cum indignum nominare nequeat; dum omnes judicati digni ab Ordinario. Ac denique num. 9. ait Castrop. solum in hac doctrina excipi posse, si Episcopus esset patronus, & nominaret Clericum suæ diœcesis instituendum ab Episcopo alterius diœcesis; cum enim talis nominatus, utpote subditus Episcopi deberet eidem esse cognitus, ac proinde nominans indignum in culpa foret; & hinc ait censere graves Auctores, in hoc casu non debere talem nominatum ab Episcopo, examinari ab Episcopo instituyente, sed ipsam nominationem esse approbationem, citatque pro hoc Abb. in c. significasti. h. 1. & Azor. p. 2. l. 6. q. 21. num. 17.

2. Porro his addendum primò: quòd necessarium sit, ut Episcopus seu institutor mox significet patrono, præsentatū indignum esse. Et si patronus contendat dignū & idoneū esse, providere non posse Episcopum, donec ea lis decidatur, sed interim cogitur Oeconomum constituere, Laym. ad c. cum vos. de off. jud. Ordinar. num. 2. citans Jo. And. & Imol. in cit. c. cum vos. Secundò: si proponatur indignitas ex aliquo crimine canonico, requirit sententiam condemnatoriam pro tali crimine in specie, ita ut non sufficiat, delictum fuisse perspectum & secutum condemnationem, sed exigatur condemnatio pro ipso delicto. Lott. l. 2. q. 6. n. 29. ubi etiam, quòd pro æstimanda omni alia indignitate perpetuò sit procedendum secundum distinctiones & declarationes, quas in unum collegit Lamb. l. 2. p. 1. q. 10. a. 4. num. 21. Tertid: quòd ubi devolutio ob non præsentatum idoneum fit ad superiorem, ea fiat cum omnibus suis qualitatibus, hoc est, is non possit conferre beneficium, nisi tali, si adit, qualè requisivit fundator. Corrad. l. 4. c. 6. n. 41.

P. Leuon. Fori Benef. Tom. II,

Quæstio 154. Qualiter patronus teneatur præsentare digniorem?

1. Respondeo primò: dum præsentatio facienda est de persona determinati alicujus collegii, civitatis, loci, familiæ &c. sufficit, si patronus præsentet idoneum de tali loco, collegio &c. etiamsi extra sint magis idonei; justæ enim, & servandæ sunt leges statuentes, ut aliqua certa beneficia obveniant solum personis ex tali loco, genere &c. cum id spectet ad bonum commune. Bass. to. 2. v. benef. §. 5. num. 12. Quòd si in tali collegio, familia &c. duo sunt, unus idoneus, & alter magis idoneus, debet præsentare magis idoneum; alioquin non videretur fidelis erga Ecclesiam, nec in officio sibi commissio utiliter agere negotium Ecclesiæ, quæ illud ipsi commisit. Bass. ibid. qui etiam ait idem esse, ubi præsentatio est omnino libera; quamvis dicat non improbabile, patronum laicum non teneri præsentare digniorem, etiam ad beneficia curata, cum Trid. sess. 24. c. 18. mandet, præsentandos à patronis laicis examinandos & approbandos ab Examinatoribus synodalibus; unde, cum non ardet patronos ad præsentandum digniores, neque nos ardet debemus. Item cum Trid. non irriter præsentationem digni factam à patrono laico, & illa valida sit, etiam in conscientia teneatur illam Episcopus confirmare, seu præsentatum instituere, & si nollet, posset cogi à superiore. Bass. ibid. citans Dian. p. 2. tr. 15. resol. 37. Garc. p. 7. c. 16. n. 19.

2. Verum tamen Garc. cit. c. num. 2. ait docere Theologos communiter promoventem, eligentem, præsentantem dignum omisso notabiliter digniore peccare mortaliter, licet provisio, electio, præsentatio talis sit valida, citatque pro hoc D. Th. 22. q. 63. a. 9. & quodlib. 8. a. 6. Sotum. de jure & just. l. 3. q. 6. a. 2. & l. 10. q. 2. a. 3. Valent. To. 3. d. 5. q. 7. p. 2. num. 2. Nau. in man. c. 17. num. 73. Azor. p. 2. l. 6. c. 15. q. 18. & c. 21. q. 5. Paris. de resign. l. 4. q. ult. n. 35. Abb. Decium, Covar. & plurimos alios, contra gl. in c. licet, & c. monasterium, 16. q. 7. Imol. Franc. Roch. quos citat n. 11. sentientes contrarium Rationem dat, quam dicit esse communem Theologorum, quòd violetur hoc modo justitia distributiva, & committatur peccatum acceptionis personarum illi oppositum, quòd ex genere suo est mortale; cum beneficia sint bona communia & præmia meritorum. Addit & aliam ex Soto, Aragon. Salon. Bannez & Rebello de oblig. iust. p. 1. l. 3. q. 4. n. 11. & 11, quòd violetur etiam justitia commutativa; cum beneficia sint instituta in stipendium laborantium, & Elector seu provisor (idem est de præsentatore) beneficiorum non sit Dominus, sed dispensator & administrator institutus in bonum Ecclesiæ, teneatur ex officio & fidelitate debita Ecclesiæ, adeoque ex justitia commutativa consulere Ecclesiæ, providendo ei optimum ministrum.

3. Limitant hanc doctrinam Guttier. can. 99. l. 2. c. 11. num. 12. & 28. addens, quòd si aliud dicatur, prælatos fore omnes in statu damnationis, providentes beneficia simplicia dignis, prætermisissis dignioribus. Nav. Ledesm. Vega & alii, quos citat & sequitur Garc. loc. cit. num. 16. & 17. Sub mortali ad Episcopatus & beneficia curata ex præscripto Tridentini esse eligendos digniores; non verò ad simplicia, nisi aliqua lege vel constitutione particulari, aut juramento aliud cautum sit in beneficiis simplicibus; eò quòd hac, ut Garc. num. 23. & 24. non sint bona communia aut præmia me-

G 3

nito-

ritorum, & non violetur etiam iustitia distributi-
va, nisi Ecclesia expressè præcipiat suis dispensa-
toribus, ut ei dent optimos & magis idoneos mini-
stros, sed satis impleant officium suum & fidelita-
tem, procurando ministros idoneos. Addit quo-
que Garc. num. 18. & 19. procedere id quoque in
patronis Ecclesiasticis, quin & videri probabile
in patronis laicis sufficere, dignum præsentare et-
iam ad curata, citatque pro hoc Lamb. p. 1. l. 2.
q. 10. d. 3. num. 17. Rodriq. in sum. To. 1. c. 106. nu-
8. Ledesin. in sum. p. 2. rr. 7. c. 2. conclus. 79. Bannez
&c. dans rationem ex Trid. juxta paulò suprà re-
lata ex Bassaz, argumenta in contrarium solvit à
num. 20. Idem absolutè docet Castrop. cit. d. 2. p.
7. num. 6. Nimirum patronum Ecclesiasticum ad
beneficia simplicia, & laicum nequidem ad cura-
ta teneri eligere digniorè; citat pro hoc Pet. Na-
var. de restit. l. 2. q. 10. d. 3. num. 17. Paulò aliter
prædictam sententiam limitat Less. l. 2. c. 34. du. 14.
apud Garc. num. 15. dum docet esse mortale elige-
re, postulare, præsentare (idem est de collatione
libera) dignum omisso digniore ad beneficia ha-
bentia curam animarum, vel aliam functionem
magni momenti; in aliis verò, ut Canonicatibus,
capellaniis semel vel bis prætermittere digniorè,
non esse mortale; cum id non censetur nota-
bile in commodum, aut notabilis injuria in Eccle-
siam (paucorum enim mediocritas aliorum vir-
tute facile compensatur) nec sit propriè injuria
dignioris: Secus verò esse, seu esse peccatum mor-
tale contra fidelitatem Ecclesiæ debitam, si quis
passim id faciat, etiam in his beneficiis, & rarò
euret, ut digniores præferantur. Porò qualiter e-
ligens dignum prætermisso digniore teneatur illi
vel Ecclesiæ ad restitutionem, vide Garc. à num. 26.
& dicta à nobis alibi.

*Questio 155. An, & qualiter, etiam dum
unus patronorum præsentat indignum, de-
volvatur collatio ad superiorem?*

Respondeo: dum plures sunt patroni, penes
quorum singulos in solidum est jus patrona-
tùs, exercitiumque solum divisum est inter plures,
& per unum eorum præsentatus est indignus, aliis
non nocet hujusmodi præsentatio, & minimè de-
volvitur collatio ad Superiorem. Proceditque et-
iam si plures patronorum præsentassent indignum;
non enim possunt ii, qui nondum præsentarunt, aut
præsentarunt dignum, puniri ex delicto alterius,
aut aliorum; cumque jus patronatùs singulis in so-
lidum in sit, nec inter se faciant partes aliter, quam
per concursum seu exercitium præsentandi, totum
hoc jus etiam in uno, nimirum non præsentante in-
dignum solidatur per jus non decrescendi. Lott. l.
2. q. 6. num. 30. & 32. citans Lamb. cit. q. 10. d. 3. nu.
10. & l. 2. p. 2. q. 4. d. 5. n. 4.

2. Quin etiam idem est, sive non sit devolutio,
etiam si præsentans indignum habuisset mandatum
(indeterminatum tamen) ad præsentandum ab al-
lio compatrono; cum, ut gl. & Imol. in c. dilecto.
de præb. Mandatum non debet trahi ad factum, unde
mandans incidat in poenam; dum enim verisimile
non est, datum esse mandatum ad præsentandum
indignum, sed potius dignum, si illud aliter inter-
pretaremur, extenderetur actus ultra intentionem
agentis, quod non est dicendum, adeoque semotà
omni culpà mandantis, is non potest puniri ex de-
licto alterius patroni mandatarii. Lott. loc. cit. num.
32. juxta Rotam in Verzell. Capellan. 19. Jun. 1656.

*Questio 156. in specie: An, & qualiter pa-
tronus præsentare debeat proximiorè?*

Respondeo dum lex fundatoris in jure patro-
natùs passivi non vocat proximiorè, sed so-
lum mandat præsentari aliquem de sua parentela,
vel de certo genere; habens potestatem præsen-
tandi satisfacit præsentando unum de genere, quam-
vis remotiorè. C. Luc. de jure patro. d. 45. num. 3.
idipsum probabilitate non carere ait Castrop. de
benef. d. 4. p. 9. nu. 5. eò quòd, dum fundator dixit,
ut patronus provideat unum de consanguineis, vi-
deatur electionem reliquisse ejus voluntati, & ta-
cità dixisse, ut præsentet, quem maluerit. citat pro
hoc Rodriq. in sum. To. 1. c. 106. et si dicat contra-
rium; nempè quod in eo casu teneatur patronus
eligere proximiorè, esse sententiam communem;
eò quòd tunc intelligatur electio non voluntati,
sed iudicio & arbitrio patroni commissa, quòd re-
gulatum esse debet, ac proinde eligendus, quem
fundator præsumitur magis diligere, qui est ei pro-
pinquior. pro hac communi sententia citat Garciam
p. 7. c. 15. num. 17. Gutt. can. 99. l. 15. c. 11. num. 38.
& conf. 26. num. 11.

2. Si verò lex fundatoris habet, ut in parentela
seu descendencia proximior præsentetur, is neces-
sariò præsentandus est. C. Luc. loc. cit. num. 6. sed
& proximior fundatoris, non verò proximior ul-
timi possessoris beneficii est eligendus; quia be-
neficium non successione hereditaria, & quasi ma-
joratus ad hæredes transfertur, sed ex collatione
Ordinarii, spectatà voluntate fundatoris, quæ sem-
per præsumitur esse de sibi propinquiore Castrop.
loc. cit. num. 6. citans Lamb. l. 2. p. 3. q. 5. d. 4. nu.
12. & 15. Garc. p. 7. c. 15. num. 20. Valsq. de restitu-
t. c. 8. §. 3. du. 2. num. 48.

3. Quòd si sint duo aequè propinqui, unus de-
scendens per lineam masculinam, alter per femini-
nam, stare penes patronum eligere, quem maluerit;
& non teneri illum præferre descendentem per li-
neam masculinam; eò quòd in beneficiis non tra-
ctetur de conservanda agnatione, tenet Garc. p. 7.
c. 15. num. 21. apud Castrop. loc. cit. num. 7. et si is
contrarium existimet verius; eò quòd consanguine-
us per lineam masculinam semper præsumatur
magis dilectus & affectus fundatori, utpote qui ejus
agnationem excellentiori vià conservat. Unde et-
iam docet idem Castrop. num. 8. & apud illum Ze-
vallos in com. contra communitatem q. 265. num. 13. Lo-
pez contra Garc. p. 7. c. 15. num. 22. quòd dum u-
xor & maritus ex bonis communibus fundant
capellaniam conferendam utriusque consanguineis,
præferendus sit in gradu æquali consanguineus
mariti, eò quòd maritus in fundatione vide-
atur præcipua portio; nisi fortè consanguinei u-
xoris prius nominati essent, eò quòd tunc ex scrip-
tura nominatione prævia colligatur mens mariti
fuisse, ut consanguinei uxoris præferantur. Castrop.
loc. cit. num. 9. citans Felin. in c. dilata. de rescrip-
t. num. 4. & seq. Gutt. conf. 26. num. 10. Gomel. to. 1.
var. c. 2. num. 2.

4. Porò computationem proximitatis facien-
dam esse potius secundum jus civile, quam Cano-
nicum, censet Castrop. num. 10. citans Garc. ubi ante
num. 25. nisi fortè fundator consanguineos intra
quartum gradum determinasset; quia tunc ratione
hujus determinationis canonicam computationem
videtur attendisse, in qua solum Consanguinitas
ad quartum gradum extenditur. Pari modo, quæ
hic

hic dicuntur de præsentatione, accipienda quoque sunt de collatione, ubi fundator absque eo quod beneficium subiecerit ulli jurispatronatus, constituit conferendum consanguineo suo.

5. Denique illud hic notandum: Semper proximior intelligitur ille, qui est habilis tempore præsentationis, etiamsi aliàs, ardentè numeratione graduum, sit remotior; & superueniens habilitas aliàs quoad gradus proximioris, quoties agitur de iis, quæ stare non possunt in suspenso, non tollit jus quæsitum remotiori. C. Luc. *ibid.* num. 6.

Questio 157. An ad beneficium, quod fundator reliquit pro suis consanguineis, præsentari possit illegitimus, aut illud conferri illegitimo; si is aliàs habilis sit, & ad obtinenda beneficia Ecclesiastica dispensatus?

Respondeo: legitimo non solum à Papa (cujus legitimitas præstat in rebus Ecclesiasticis, quidquid vera naturalis legitimitas præstaret, ut Castrop. *loc. cit.* num. 11.) sed & à principe seculari, conferri potest beneficium tale, si aliàs habilis sit, & dispensatus ad beneficia consequenda; esto enim, secularis princeps legitime possit solum ad temporalia; concedens tamen legitimitatem ad temporalia, hoc ipso illegitimum facit esse de familia, genere, & parentela fundatoris, adeoque habilem reddit, ut accedente dispensatione, beneficium tale relictum consanguineis consequi possit. Castrop. *ibid.* citans pro utroque Garc. p. 7. c. 15. num. 46. Nihilominus spectato jure communi inspicienda esse verba fundatoris, qui si usus fuerit verbis juris seu civilibus (qualia sunt dum usus fuit verbis vel nomine familia, cognationis, stirpis, consanguinitatis, utpote quæ verba à jure inventa sunt) locum non esse tali illegitimo, etsi aliàs dispensato; secus si fundator usus verbis naturalibus seu naturæ, & naturaliter cognationem significantibus, dicendo v. g. *providendum aliquem ex suis descendens*, docent Garc. *loc. cit.* num. 39. Perez de Lara l. 2. de capell. & annivers. c. 25. num. 25. uti regulariter, ut iidem auctores, præsumendum est, illum usus verbis naturaliter significantibus, utpote quæ in dispositione hominis attenduntur, quando aliud expresse non constat. Castrop. tamen ex Gonz. gl. 5. à num. 123. ait spectandum esse communem loquendi modum, & an materia subjecta petat excludi, vel potius admitti spurium; adeoque adhuc admittendum esse spurium & illegitimum aliàs habilem ad beneficium relictum pro iis, qui sunt de genere & cognatione fundatoris, eò quod licet hæc verba sint civilia; quia tamen ex communi modo loquendi, & materia subjecta non excluditur, debet admitti.

2. Porro existentibus legitimis, nunquam posse eligi seu provideri illegitimum, etiamsi propinquior, tradit Castrop. *loc. cit.* n. 13. citans Gutt. 99. præf. l. 2. q. 67. num. 4. Peregrin. de fideicom. tr. 22. num. 89. Man. Rodriq. to. 1. sum. c. 106. num. 4. contra Garc. p. 7. c. 15. num. 53. admittentem cum Gonz. gl. 5. num. 124. dum in gradu æquali stant legitimus & illegitimus, hunc admitti non posse, num. tamen 47. dicentem præferendum illegitimum, ubi fundator dixit, proximiori consanguineo conferendum beneficium. Rationem dat Castrop. quod legitimus remotior nobilior sit quolibet propinquiore illegitimo, & propinquitas proveniens ex legitimitate, quamvis remotà, vincat quamlibet

propinquitatem illegitimi. Vide de his plurà, ubi de jure, gentilitio.

Questio 158. An, & qualiter presentatus debeat esse clericus, & incedere in habitu clericali?

Respondeo ad primum: certum est de jure, quod laicus non possit præsentari in beneficio Ecclesiastico C. Luc. de jurep. d. 46. num. 4. citans Vivian. l. 6. c. 3. num. 12. Sicut enim laicus non est capax collationis, ita nec præsentationis, licet velit se promovere; & sicut quis esse debet clericus tempore dictæ collationis, ita & tempore præsentationis. Lamb. l. 2. p. 1. q. 7. a. 2. num. 15. & a. 7. num. 7. & a. 29. apud Corrad. l. 1. c. 5. num. 111. Unde etiamsi quis habeat aetatem legitimam ad beneficium simplex obtinendum, ad illud tamen præsentari nequit, & est præsentatio invalida; si actu non sit clericus, licet in continenti mox à præsentatione fiat clericus. Corrad. *ibid.* num. 109. & seq. (tamen si idem Corrad. l. 4. c. 6. num. 31. dicat: non prolix tamen excludi laicum, qui præsentari possit, cum expressa tamen conditione, quod teneatur quamprimum assumere clericatum; eò quod licet laicus sit beneficiorum incapax, idipsum tamen limitatum fuerit per Rotam in Vna Imol. jurispr. 19. Nov. 1584. coram Orano, in qua dictum, id non procedere, ubi præsentatus laicus de proximo tamen clericandus; quia hoc casu præsentatus non est penitus indignus, cum ante institutionem fiat clericus) Garc. p. 7. c. 1. num. 25. citans Lamb. *cit.* q. 7. a. 2. & a. 7. & 29. Hojedam de incom. p. 1. r. fin. nu. 72. Gutt. conf. 2. nu. 21. & c. qui cum Garc. num. 31. id intelligunt, nimirum præsentationem esse nullam & factam de indigno & incapaci, dum non habens primam tonsuram præsentaretur absolute; eò quod clericatio subsequens, etiam de proximo, non possit retrahi ad tempus præsentationis, in quo requiritur capacitas & habilitas præsentati; cum ex præsentatione jus ei quaratur ad beneficium. Tenent proinde hi AA. allatam paulò antè à Corrad. & aliis ex Rota limitationem tunc solum procedere, quando proximè clericandus expressè vel tacitè præsentaretur in tempus, quo esset clericus, & sic in tempus habile, quo casu præsentato facto clerico intra tempus datum ad præsentandum, præsentatio valeret ex tunc Garc. num. 28. ex Lamb. l. 2. p. 2. q. 3. a. 9. Sic autem dicendum tacitè præsentari in dictum tempus illum, quem patronus præsentaret, non absolute, sed dicendo: *presento talem de proximo clericandum: vel presento talem, & peto ei dari primam tonsuram*; ait Garc. num. 29. & juxta hæc accipiendam illam S. Congregationis concilii declarationem ad c. 10. sess. 7. quæ dicit: Vicarius capituli sede vacante intra annum concedere potest dimissorias ad primam tonsuram ei, qui est præsentatus à patronis laicis ad beneficium Ecclesiasticum juris patronatus ipsorum.

2. Porro responsionem nostram procedere quoque de clerico conjugato, & eum incapacem esse, ut præsentetur ad beneficium Ecclesiasticum, utpote qui reputatur laicus in omnibus, præterquam in privilegio canonis & fori in criminalibus juxta c. unicum. de clericis conjugatis. in 6. tradit Corrad. *cit.* l. 1. c. 5. num. 113.

3. De cetero valet præsentatio facta per literas vel instrumentum de eo, qui tempore factæ hujus scripturæ seu nominationis non erat clericus; modo, dum hæc scriptura actu exhibetur superiori, sit

clericus, quia non ista nominatio vel scripturæ confectio, sed illius coram habente instituere exhibitio est verè præsentatio. *Garc. num. 32.* ubi ostendit de tali præsentatione seu potius nominatione loqui citatam paulò antè decisionem Rota.

4. Respondeo ad secundum: clericus non incedens in habitu & tonsura clericali non est inhabilis ad obtinendam præsentationem; cum id nullibi in jure cautum sit. Sed neque Trid. aliquid circa hoc innovavit. Dispositio vero Sixti V. loquitur, non de præsentatione, sed institutione. *Corrad. l. 4. c. 6. num. 32.*

Questio 159. An, & quando præsentatus habere debeat aetatem requisitam à Trid. ad consecutionem beneficii, ad quod præsentatur?

Respondeo: debere adesse illam aetatem non solum tempore collationis, institutionis, sed etiam electionis, præsentationis, impetrationis, quibus jus ad beneficium acquiritur; quia verè sic electus & præsentatus beneficium obtinet, & concilium consecutionem verbis generalibus prohibet ante aetatem ab ipso statutam. *Castrop. rr. 13. de benef. d. 4. p. 3. num. 20.* citans *Nav. conf. 2. num. 1. de atate & qualitate.* *Barb. de pot. Ep. p. 3. alleg. 60. num. 78.* *Valq. de benef. c. 3. §. 2. du. 3. num. 23.* ubi etiam addit, idem esse de tempore oppositionis, seu quo quis legitime se opponere potest, citatque pro hoc *Gutt. conf. 44. num. 7.* *Zevall. q. 693. n. 7.* *Perez de Lara.* Proinde præsentatio non secus ac collatio beneficii facta de eo, qui legitimam aetatem non habet, est irrita, utpote de persona inhabili, & contra formam à Concilio statutam. *Castrop. ibid. num. 21.* citans *Paris. de resign. l. 4. q. 9. num. 20.* *Ugol. de off. Episc. c. 50. §. 8. num. 3.* *Azor. p. 2. l. 6. c. 5. q. 12.* *Garc. & c.* Unde & illud sequi videtur, habere locum etiam in præsentatione, quod *Corrad. l. 3. c. 7. num. 5.* & alii passim tradunt de imperatione seu provisione beneficii; nimirum, quòd si quis tempore suæ impetrationis, seu provisionis, licet minor aetate requisitâ reperitur dispensativè promotus ad sacros Ordines, etiam presbyteratus, quos tale beneficium, quod impetrat, requirit, adhuc impetratio & provisio sit nulla.

Questio 160. magis adhuc in specie: An, & quando minores 14. annis (quæ est aetas jure novo Tridentini requisita ad beneficia simplicia, & de cetero etiam locum habet, etiam si ea sint juris patronatus, etiam laicalis. Luc. de jurep. d. 20. n. 3. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 12. n. 157.) possint præsentari?

Respondeo primò: posse præsentari, quin & institui in beneficio minorem 14. annis, quin & puerum & infantem, ubi fundator in limine foundationis sic constituisset; cum enim lex vetans pueris conferri beneficia ecclesiastica sit variabilis, veluti à mero jure positivo dependens, juxta *c. 2. & 3. de atate & qualitate.* esset hæc constitutio fundatoris valida, nec ei derogatur per Trid. ut declaravit S. Congregatio Concilii. *Barb. loc. cit. num. 158.* *Garc. p. 7. c. 4. n. 9.* *Corrad. l. 4. c. 6. num. 23.* citans *Barb. de potest. Episc. alleg. 60. n. 73.* & plures Rotæ decisiones. *Lott. l. 1. q. 32. num. 34.* qui etiam ait, id procedere, etiam si fundator aliàs voluisset beneficium esse sacerdotale, prout *Rot. decis. 14. de testam. in antiquis.*

2. Respondeo secundò: quòd si tamen fundator mandavit præsentari Clericum in minoribus constitutum, vel Clericum primæ tonsuræ; tunc, si fundatio beneficii facta esset ante Trid. (quando secundum juris communis dispositionem Clericus primæ tonsuræ in septimo anno ætatis capax erat beneficii simplicis) non intraret dispositio Tridentini; cum, ut dictum, talibus fundatorum dispositionibus non derogaret; adeoque adhuc modò post Trid. præsentari posset minor 14. annis, sicut is ante illud, ex mente fundatoris, utpote conformantis se dictæ juris communis dispositioni seu permissioni præsentare poterat. *Barb. loc. cit. num. 160.* *Corrad. loc. cit. num. 24. & 25.* Si verò fundatio facta post dictum Concilium, & fundator non expressè in ea cavuit, quòd minor 14. annis præsentari possit, sed tantum dixit: *præsentetur Clericus primæ tonsuræ;* jam talis minor præsentari nequeat; subintelligeretur enim in illa fundatoris constitutione; modò dictus Clericus habeat 14. annos requisitos à Trid. cujus dispositio tunc vigebat, & cum qua censetur fundator se voluisse conformare; cum verba debeant intelligi in terminis habilibus, & secundum dispositionem legalem, limiteturque voluntas testatoris per juris communis dispositionem, seu sit regulare, dispositionem hominis regulari in dubio cum dispositione legis, cui censetur se voluisse conformare. *Corrad. ibid. citans Casar. de Grassis de jurep. decis. 1. n. 6.* *Card. Luc. de jurep. d. 45. num. 10. & d. 70. num. 13.* Num autem sufficiat præsentandum attigisse, an verò requiratur complevisse annum 14. colligendum ex iis, quæ dicta sunt aliàs, ubi de aetate requisita ad singula beneficia. Vide *Garc. p. 7. c. 4. n. 11. & seq.*

3. Illud hic notandum, quòd si ad aetatem requisitam desit, quamvis parum, vel unus dies, vel hora, provisio facta sit nulla, eò quòd in his, quæ à jure determinata & limitata non liceat arbitrari, *Garc. loc. cit. nu. 84.* citans *Sanch. de matrim. l. 1. d. 16. num. 4.* extenditurque id ipsum expressè ad præsentationem *num. 85.* citans pro hoc *Nav. conf. 2. n. 1. de atate & qualitate.* Sufficere tamen ubi patronus præsentat absentem, quòd tempore, quo accedit nuncius cum scheda, præsentatus habeat aetatem requisitam, tenent *Rodrig. in summ. tom. 1. c. 30. num. 10.* & *Vega apud Garc. loc. cit. num. 88.* qui tamen id accipiendum ait juxta dicta à se *p. 7. c. 1. nu. 31.* hoc est, dicta à nobis *q. præced. in resp. prima.*

Questio 161. Quæ aetas requiratur in præsentando ad beneficium curatum, aut non curatum sacerdotale?

Respondeo: dum quis præsentatur ad beneficium parochiale, aut etiam ad capellaniam, quæ sacerdotalem ordinem, etiam si habitu annexum habet, requiritur, ut tempore præsentationis realiter actu sit constitutus in 25. anno ætatis, id est, quòd illum attigerit, & in genere, debet quis tempore præsentationis esse in ea aetate, quam annexus beneficio, ad quod præsentatur, Ordo requirit.

2. Etiam si de cetero jura concedant, non tantum præsentato, sed actu instituto ad parochiam annum integrum, ut interea ad sacerdotium promoveri possit; cum dictus annus non deur ad complendam dictam aetatem, sed, ut *Abb. in c. cum in cunctis. num. 20.* ut qui tempore præsentationis est legitime ætatis, quantò citius, stans tamen temporibus, se promoveri faciat. *Corrad. l. 3. c. 7. num. 3.* *Garc. p. 7. c. 1. num. 8.* juxta *Clem. ult. de atate & qualitate.*

& clarum Rotæ decif. in una Firmiana jurisp. 14. Novemb. 1786. coram Orano. & Gl. in c. ei, cui, de prob. in 6. quam, ut ait Garc. fequuntur omnes, & exprefse Jo. And. num. 1. ubi ait: Licet hæc opinio non modicum rigoris habeat in eo, qui est omnino proximus ætati legitima, nimis tamen præfumptuofum esse, hoc assertivè dicere, & conditoris esse, non glossatoris, huic æquitati providere. Idem tenet Franch. in cit. c. ei, cui. & ex eo Lott. l. 2. q. 47. num. 18. dum ait, jus commune in hac materia usque adeo rigorem servat, ut dum ætatem in promotum exigit, non contentetur, ut is valde proximus sit ætati idoneæ, v. g. etiamsi ante prima Ordinationum tempora completurus esset ætatem requisitam.

Quæstio 162. Præsentandus ad beneficium sacerdotale, an & quando debeat esse actu sacerdos?

Respondeo: sicuti, num beneficium sacerdotalem Ordinem annexum habeat, nec ne, ita num præsentatus habere debeat tempore præsentationis dictum Ordinem; an verò sufficiat habere illum habitu, seu talis sit præsentatus, ut intra annum ad presbyteriū promoveri possit, pendet ex mente seu voluntate fundatoris (vel etiam statuti, si exinde requiritur) Corrad. & Lott. paulò post citandi. Quæ mens ex verbis fundatoris est merienda & colligenda; de quo plura sub initium primæ partis. Illud hic breviter reperendum, quòd, dum verba fundationis vel statuti respiciunt actum præsentationis, v. g. diceretur: *præsentetur presbyter*; vel *præsentetur sacerdos, qui missas celebret*, præsentandus necessarìo tempore præsentationis debet esse sacerdos, & non sufficit habere ætatem requisitam ad sacerdotium. Si verò verba non respiciunt actum præsentationis, sed potiùs prosecutionem illius, v. g. si diceretur: *præsentetur, qui missas celebret*; vel etiam: *qui missas per se celebret*; vel, quòd obviniens beneficium missas dicat: vel, *præsentetur, qui missas celebrare teneatur*; vel si simpliciter constituat fundator, & exprimat beneficium esse sacerdotale; cum hæc omnia significant & respiciant prosecutionem ipsius præsentationis, & tempus post institutionem, non requiritur, ut sit actu presbyter; sed sufficit, ut talis sit habitu tempore præsentationis, seu habeat ætatem, ut possit promoveri tunc ad sacerdotium, hoc est, attigerit 25. annum, & intra annum fieri sacerdos; qualitas enim juxta verba intelligitur secundum statum illius. Corrad. l. 3. c. 7. num. 4. Garc. p. 7. c. 1. num. 79. & seq. Lott. l. 2. q. 47. a num. 8. Sed neque in hoc faciendâ est distinctio inter fundationem laici & Ecclesiastici, ita ut ex fundatione laici requiratur tunc actu sacerdotium; ex fundatione autem Ecclesiastici tunc sufficiat esse habitu presbyterum; eò quòd Ecclesiasticus censetur se voluisse conformare dispositioni juris canonici, quòd, dum simpliciter exigit Ordinem aliquem in promovendo ad beneficium, censetur contentari, quòd quis habeat talem Ordinem habitu, seu ut habeat ætatem requisitam ad talem Ordinem, eumque suscipiat, quam primum possit, ut docere videntur Gut. Lamb. Ferret. Azor. p. 2. l. 6. c. 24. q. 3. & 4. apud Garc. n. 82. & apud Lott. num. 15. Barbat. & Rota. Nam si in fundatione laici ista verba importent, quòd requiratur actu sacerdotium, idem etiam importabunt in fundatione Ecclesiastici, & econtrâ; si id non impor-

tent in fundatione Ecclesiastici, etiam non importabunt in fundatione laici. Garc. loc. cit. num. 83. Lott. loc. cit. num. 16. dicens, dictam distinctionem nullo jure aut ratione fultam esse.

Quæstio 163. Præsentatio illiterati quando nam sit jure ipso irrita?

Respondeo: si quis omnino illeliteratus sit, ut literas latinas nequidem legere sciat, illius, uti electio & provisio, ita etiam præsentatio ipso jure irrita est. Argumento c. ult. de temp. ord. in 6. quia ut dicitur c. illiteratos. dist. 38. *litteris carens sacris non potest esse aptus officii*. Laym. in c. cum in cunctis. de elect. §. inferiora num. 10. Si quis tamen legere & scribere sciat, licet non intelligat, ejus præsentatio, uti & facta ei aliàs collatio beneficii, videtur ipso jure esse valida: etsi, ut colligitur ex Trident. sess. 7. c. 3. & sess. 24. c. 12. rescindi debeat. Laym. ibid. num. 11. citans Nav. in c. si quando. de rescript. except. 12. num. 8. si tamen beneficium est curatum, aut Ecclesiæ Cathedralis, ad quam ita illeliteratus promoveretur, ipso jure irrita est promotio, Argumento c. cum in cunctis. & c. ult. de ætat. & qualit. Laym. ibid. Porò de literatura requisita ad beneficia, vide Lott. l. 2. q. 50. & quæ p. 1. dicta sunt. item dicenda infra de collatione.

Quæstio 164. Num patronus, dum idoneus est, præsentare possit se ipsum per se, vel per alium ad beneficium sui juris patronatus?

1. Respondeo ad primum negativè; ita enim expressè decifum est c. per nostras. h. t. debet enim esse distinctio, ut gl. in cit. c. v. præsentare. inter præsentantem & præsentatum, sicut inter dantem & recipientem, inter baptizantem & baptizatum, Corrad. l. 4. c. 2. num. 12. Castrop. cit. p. 7. n. 2. Pirh. h. t. num. 89. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 12. num. 193. citans quamplurimos cum communi. Proceditque idipsum etiam in beneficiis simplicibus; tametsi enim in cit. c. per nostras. sermo sit de personatu; eadem tamen ratio, in qua fundatur decifio dicti cap. ne scilicet Clerici seipfos præsentantes incidant in vitium ambitionis, etiam locum habet in beneficiis simplicibus. Jo. And. in cit. c. num. 3. Abb. n. 2. Barb. num. 7. quos citant & sequuntur Corrad. num. 16. Pirh. num. 90.

2. Poterit nihilominus patronus, quando jam esset præsentatus ab alio compatrono (posse enim patronos, dum plures sunt, unum ex se ipsis nominare seu præsentare, Argumento c. congregato. 16. q. ult. & c. quia propter. & c. ne pro defectu. de elect. ubi permittitur electoribus unum ex se deligere, tradit Castrop. cit. p. 7. n. 3. citatque gl. in c. constituit. h. t. Lamb. l. 2. p. 19. d. 25. Ricc. in pr. resol. 174. num. 3. Azor. p. 2. l. 6. c. 24. q. 3. Tusch. lit. P. concl. 595. Barb.) præsentationi jam de se factæ consentire (quia tum se non ingessit, neque ambitiosus reputabitur, sed magis vocatus ab aliis) non quidem dicendo: *præsentatio me ipsum*; sed *consentio præsentationi de me factæ*: ac proinde debet precedere aliorum patronorum de eò factæ præsentatio, & ei de hac constare, uti ei constaret, dum præsentatio facta fuit palam per vota aperta; non autem, quòd illa fiat eodem tempore; si enim is unà cum aliis, absque eo, quòd scire poterat, se ab aliis præsentatum (ut fieret, dum præsentatio facta per viam secreti scrutini) adhuc nulla foret præsentatio, & juxta decif. Rotæ in Pergam. Castellania coram Burar. to decif. 316. num. 2. locus esset dispositioni c. per nostras;

nostras; adeoque ut ambitiosus repellendus. Corrad. à num. 14. Atque hic patroni consensus habetur pro una voce, & facit numerum, illumque auget, ita ut, si vota sint æqualiter divisa in duos; quia nimirum una pars accessit ad compatronum, & alia ad alium, consensus ille patroni augebit numerum præsentantium illum, adeoque illius præsentatio debet prævalere, & is institui. Quinimò si processum in dicta nominatione per scrutinium privatum, posset, publicato scrutinio, visâ præsentatione de se factâ à medietate patronorum recedere ab eo, cui suum in scrutinio suffragium dederat, & suâ præsentationi consentiendo, augere numerum, & constituere majorem partem. Secus autem foret, si per hunc accessum suum tantum constitueret paritatem votorum; censeretur enim tunc adhuc ambitiosus, consentiendo præsentationi suâ. Corrad. num. 16. citans Lamb. p. 1. l. 2. a. d. q. 8. n. 2. & 3. ubi etiam: quòd hæc sicut in electione, ita etiam in præsentatione, & quidem à fortiori locum habeant, utpote quæ jus tam forte non tribuit præsentato, quàm electio electo. Porro ubi non apparet, an ille patronus seipsum cum aliis principaliter præsentarit, an verò potius accesserit consentiendo præsentationi de se factâ, præsumi debere, fecisse illum istum actum eo modo, quo melius & utilius sibi de jure permittebatur, adeoque censendum, illum in sui præsentationem conspirasse, non principaliter, sed per viam accessionis; dicta enim interpretatio & præsumptio, cum tendat ad validandum, non autem ad destr uendum actum, tenenda est; Corrad. cit. n. 16. citans decif. Rota 285. n. 4. p. 2. divers. & cit. supr. à in una Pergam.

3. Poterit etiam patronus clericus, dum unicus est, seu non habet compatronos, & habilis ad illud beneficium, recurrere ad sedem apostolicam, ab eaque obtinere tale beneficium cum narrativa, quòd patronus sit unicus, & beneficium juris patronatus laicalis. Et sic servari in praxi, ait Corrad. cit. n. 21. Additque n. 22. talem collationem habere vim institutionis absque alia præsentatione.

4. Quin & poterit talis patronus unicus, dum pauper est, obtinere idem beneficium, dum simplex est, & non curatum, ab Ordinario per viam deprecationis & supplicationis Ordinario faciendâ; porrigendo nimirum ei libellum supplicem, ut atque à vacatione talis beneficii de suo jure patronatus, cum sit unicus, & hinc ab alio compatrono præsentari, prout alias requiritur, nequeat, nec habeat, unde commodè sustentari possit, dignetur sibi dictum beneficium sine præjudicio sui juris patronatus conferre, seu in dicto beneficio instituere. Poteritque ad has preces Ordinarius ei gratificando eundem admittere, & in illo beneficio instituere; cum jam non obstat ratio ambitionis, quæ omnino excluditur à necessitate, & in casu dicta necessitatis seu egestatis locum non haberet dictum illud; quòd nemò à se ipso oriri possit. Cumque patrono laico egeno debeantur ab Ecclesia alimenta, hæc ratione per collationem talis beneficii optimè succurratur huic alimentorum necessitati, cui alias aliunde succurrere deberet Ecclesia, Corrad. cit. num. 21. citans Abb. in c. per nostras. Lamb. p. 1. l. 2. q. 1. & Rot. Pirh. n. 91. Barb. juris Eccl. 3. c. 12. n. 199. citans plures alios, & non faciens mentionem paupertatis aut beneficii curati.

5. Limitat tamen hoc ipsum ulterius Card. de Luc. d. 45. de jure patr. n. 8. dicendo id rectè procedere, dum alterius præjudicium non concurrat, quali-

ter id concurreret, dum adessent alii habentes jus passivum ad hoc, ut ipsi præsentari deberent. Addit tamen, quòd licet de stricto juris rigore id ita sit, nimirum tamen in contrarium urgere aequitatem ac humanam rationem, ob quam probabilius videatur, etiam tunc hujusmodi preces admittendas esse: citat seipsum pro hoc d. 31. de jure patr.

6. Respondeo ad secundum etiam Negative; non posse patronum per alium à se delegatum, siue cui pro ea vice potestatem præsentandi commisit, præsentari; seu etiam procuratorem constitutum à patrono ad præsentandum non posse virtute dicti mandati præsentare ipsum patronum, Castrop. & Pirh. l. cit. citantes Paris. de resig. l. 6. vel ut Pirh. l. 9. q. 17. n. 113. Corrad. n. 17. dicens contrarium, quòd tenet Riccius in pr. fori Eccl. decif. 197. n. 216. nullo modo subsistere, quia esset contra innumeras Rota decisiones, & omnium DD. opiniones in cit. c. per nostras, & in c. fin. de instit. Nec praxis illud unquam admiserit: ratio est, quòd patronus sic saltem virtualiter præsentaret seipsum, ut Castrop. quia delegatus & procurator quidquid agat quæ talis, non suo, sed sui principalis nomine agit, cujus vices gerit. Pirh. loc. cit. adeoque idem esset, ac si præsentatio facta ab ipso patrono, qui hæc ratione ambitionis notam non evitat. Corrad. n. 18.

7. Nihilominus si patronus alteri potestatem præsentandi legitime concessisset, & totaliter in eum transfuisset, ita ut se omnino abdicaverit eâ potestate, & alter possit saltem pro ea vice nomine proprio præsentare, posse tunc ab eo adhuc præsentari illum, qui hoc jus in alterum transfuisset, ait Pirh. loc. cit. citans Jo. And. in c. ex insinuatione. h. t. n. 3.

8. Quin & dum plures essent patroni, qui unanimiter constituissent unum procuratorem ad præsentandum omnium nomine, posse adhuc per dictum procuratorem præsentari unum ex dictis patronis; eò quòd, cum dictus procurator non præsentet solum nomine illius, quem præsentavit, sed nomine omnium, possit præsentatus acceptare præsentationem de se factam nomine aliorum, non suo, absque eo, quòd notam ambitionis incurrat; sitque hæc ratione ad huc sufficiens distinctio inter præsentantem & præsentatum, tradit Corrad. n. 21. juxta cit. decif. Rota 185. p. 2. divers.

9. Denique, dum is, ad quem spectat institutio, motu proprio vocat patronum clericum, eique ultro eè beneficium juris patronatus ipsius vacans confert (quòd duplici modo contingere possit, ut Pirh. n. 91. Si nimirum patronus pro ea vice liberè renunciet juri suo præsentandi, & institutor absolute sine ullo pacto præcedente beneficium patrono conferat; vel si institutor absque tali prævia patroni renunciatione beneficium patrono conferre velit, sique consentiat) valida & licita erit institutio, vel potius collatio; quia facta ex consensu patroni; non tamen ex ejus præsentatione, qui etiam hæc ratione censetur non tam se ingerere, quàm ab Ordinario vocari, cui vocationi consentire potest, ne alias patronus sit durioris conditionis, quàm alii clerici. Pirh. cit. n. 21. Cess. l. 2. c. 34. n. 28. Castrop. loc. cit. n. 2. citans Abb. in c. per nostras. num. 3. Barb. p. 3. de post. Ep. alleg. 72. n. 88. Valsq. opusc. de benef. l. 2. c. 1. §. 1. du. 4.

Questio 165. An procurator aut alius à patrono substitutus possit seipsum præsentare?

Respondeo Negative: non enim beneficium à propria cujusque voluntate originem habere debet; quia esset locus ambitioni. Gonz. ad reg. 8. gl. 2. n. 27.

2. n. 27. Castrop. loc. cit. p. 7. n. 2. citans c. *didicimus*, 24. q. 1. Lamb. l. 2. p. 1. q. 8. a. 9. & 10. Barb. p. 3. de post. Ep. alleg. 72. n. 88. & seq.

Quæstio 166. An patronus possit præsentare filium suum?

Respondeo affirmativè: nullibi enim talis præsentatio prohibetur; cum pater & filius sint personæ distinctæ, & licet quandoque in jure pro eadem persona usurpentur, ut *l. fin. c. de impub. & aliis subst. c. contradicimus*, 35. q. 3. hujusmodi tamen fictio juris, quæ reputantur una persona, in spiritualibus, & nominatim in electione & præsentatione, non attenditur. Abb. in c. *consuluit*, h. r. Barb. p. 3. de post. Ep. alleg. 72. num. 94. Azor. p. 2. l. 6. c. 21. q. 2. quos citat & sequitur Castrop. Corrad. l. 4. c. 2. n. 20. citans Paul. de Citad. r. de jure patr. q. 11. n. 95. Similiter avus præsentare potest nepotem, seu alios consanguineos. Corrad. *ibid.* gl. in cit. c. *consuluit*. Vivian. l. 6. c. 6. n. 23.

Quæstio 167. an donatarius præsentare possit donantem jus patronatus?

Respondeo posse: modò donatio hæc juris patronatus careat omni vitio suspitionis & fraudis. Proinde debet esse non tantum libera totius juris patronatus cum consensu Episcopi facta donatio, ut Paul. de Citad. ex Jo. And. in c. *ex insinuatione*, h. r. Sed debet insuper esse ita absoluta & perpetua, ut omne jus, quod donans in illo jure patr. habet, ab ipso plenè ac perpetuò translatur, ac penitus & in totum abdicatum esse censetur, ita ut nullum jus, sive cumulativè, sive privativè donanti reservatum censetur (adeoque id ipsum exprimi debet, quòd privativè donetur, cum ut dictum aliàs, si patronus donet jus patr. simpliciter, id intelligatur cumulativè, nò privativè) ut proinde donatarius sit effectus, & privativè (intellige respectu donantis) patronus, & proprio nomine præsentare possit, non pro unica vice tantum (tunc enim præsentare non poterit

donatorem, quia hoc modo non erit vera donatio) sed pro quavis vice, seu quoties beneficium vacârit. Corrad. loc. cit. num. 24. ubi insuper requirit, ut hæc donatio juris patr. facta sit, antequam Ecclesia patronata vacet, nec ad sit suspicio vacationis, Et licet hæc donatio fieret per patronum, postquam beneficium vacavit, vel cum instaret tempus vacationis, essetque facta donatio expressè vel implicite ad effectum, ut donans præsentetur à donatario, nullatenus subsisteret, foretque pactum & conditio fraudulenta & Simoniaca juxta Corrad. *ibid.* ubi citat pro hoc c. *fin. de præb. in 6.* Lamb. & c.

Quæstio 168. An præsentatus invalide ob crimen, emendatus dein, possit præsentari denuo?

Respondeo: videri posse, quæ in simili dicta sunt de electione, quæ etiam in præsentatione habere locum videntur, & sic expressè docet Abb. in c. *super eo. de elect. n. 4.* apud Laym. in *idem c. n. 2.* extendendum etiam ad præsentationem & collationem, quod communiter docent AA; quòd repulsus semel ob crimen eligendus aut promovendus non sit; hoc ipsum tamen, quia nullo textu juris vetatur, dum crimen plenè emendatum & sublatur supponitur. Laym. loc. cit. non nisi sub hac limitatione recipit; quòd talis repulsus non sit denuo promovendus, nisi superioris dispensatio, præmissâ cognitione de præsentate habilitate personæ, accedat; cujus hanc reddit rationem, quòd negari non possit per ejusmodi repulsam, renunciationem, depositionem personæ, affirmationem non parum gravari, ut nova promotio non ita facilè sit admittenda, sicut etiam quis ob crimen commissum circa ipsam electionem, præcipuè simoniam, redditur denuo ineligibilis; donec cum eo dispensetur, argumento c. *quisquis. de elect.* Laym. loc. cit. vide de his plura in 1. parte, ubi de personis, quibus conferenda beneficia, uti etiam de vitiatis corpore, infamibus, censurâ notatis, bigamis, & c.

CAPUT TERTIUM. DE INSTITUTIONE.

PARAGRAPHVS I.

De habente instituere.

Quæstio 169. An, & qualiter Episcopo competat jus instituendi præsentatos à patronis?

Respondeo primò: competere jure communi Episcopo omnes præsentatos à patronis ad quacunque beneficia suæ diocesis instituere. c. *ex frequentibus. de institut.* Abb. *ibid.* n. 2. Azor. p. 2. l. 6. c. 22. q. 2. Pirh. ad r. de institut. n. 1. cum communi. Competitque hoc jus Episcopo etiam nondum consecrato; quia non spectat ad ordinem, & institutio non est actus

Ordinis, Bassa. To. 2. v. *beneficium* §. 5. n. 13. cum communi. Et sicut mox ab electione confirmata conferre potest beneficia juxta c. *nostri. de elect.* ita multò magis in iis instituere, utpote quod minus est, Lott. l. 2. q. 2. n. 9. comperitque hæc potestas instituendi, uti & confirmandi jure magistratûs, reputatû que inter jurisdictionalia tanquam fructus jurisdictionis. Lott. *ibid.* num. 17. citans Bellam. *conf.* 20. num. 13. Gamb. *de off. leg.* l. 3. n. 222. Secus ac contingit in potestate conferendi; hanc enim nullâ ratione cõpetere Episcopo ratione magistratûs, seu spectare ad eus jurisdictionem, ait Lott. n. 5. Sed esse potestatis accidentalis cujusdam, eodem nihilominus tempore concessæ, quo conceduntur seu imprimuntur ei jurisdictionalia; nimirum ex speciali concessione legis, Can. *omnes Basilicæ*, 16. q. 7. Lott. n. 12. ex Butrio *conf.* 19. num. 20. citante seipsum l. 1. q. 21. non enim omnia, quæ competunt magistratui alicui, competunt